

Täysistunto

Keskiviikko 11.2.2026 klo 14.00—17.30

6. Hallituksen esitys eduskunnalle lemmikkieläinten siirtoja koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 192/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.13 **Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys on taas sitten lemmikkieläinten siirtoja koskevaa lainsäädäntöä. Hallitus esittää muutettavaksi eläintautilakia ja eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annettua lakia Euroopan unionin niin kutsutun lemmikkieläinasetuksen kumoutumisen johdosta. Lakien viittaukset kumoutuvaan lemmikkieläinasetukseen muutettaisiin viittauksiksi Euroopan unionin eläinterveysäännöstöön ja virallista valvontaa koskevaan asetukseen sekä niiden nojalla annettuihin asetuksiin.

EU-lainsäädännön muutoksessa lemmikkieläinten muihin kuin kaupallisiin siirtoihin sovellettava säännöstö selkeytyy. Merkittäviä sisällöllisiä muutoksia ei kuitenkaan ole tulossa. Uudessakin EU:n asetuksessa halutaan lainsäädännön mukaisesti toimivien lemmikkieläinten omistajien siirtyminen jäsenmaiden välillä pitää vaivattomana.

Uutta EU-lainsäädäntöä valmisteltaessa me maa- ja metsätalousministeriössä onnistuimme puolustamaan Suomelle tärkeitä asioita, kuten maamme raivotauti- ja ekinokkivapaan statuksen turvaamista.

Lemmikkieläinten muita kuin kaupallisia siirtoja koskevia eläintautilain asetuksenantovaltuuksia tarkistettaisiin EU-säännösten mahdollistamien poikkeuksien mukaisiksi. Asetuksenantovaltuuksiin ei olisi tulossa olennaisia muutoksia.

Tämän lisäksi eläintautilain säännöksiä täydennettäisiin siten, että Ruokavirasto tai Tulli voisi myös itse toimeenpanna eläimen lopettamisen tai tuotteen hävittämisen toimijan kustannuksella tilanteessa, jossa jäsenvaltioiden välisiä siirtoja koskevia vaatimuksia on rikkottu eikä puutteita ole mahdollista korjata. Pääsäännön mukaan lopettamista tai hävittämistä koskevan päätöksen täytäntöönpano on toimijan vastuulla. Ehdotettu muutos selkeyttäisi eläintautilain tulkintaa, ja eläinten lopetusta koskeva toimenpide olisi yhdenmukainen eläinten hyvinvoinnista annetun lain kanssa.

Eläintautilakiin tehtäisiin eläintautien seurantaan liittyvää määräyksenantovaltuutta selkeyttävä ja täsmentävä muutos. Ruokavirasto valtuutettaisiin antamaan määräyksiä seu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2026 vp

rantatutkimusten toteuttamistavasta ja myöskin toteuttamisajankohdasta sekä niihin liittyvistä viranomaisten ja toimijoiden velvoitteista. Eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetussa laissa yhtenäistettäisiin tuontivalvonnan seuraamusmaksun määräämiselle asetettu kuuden kuukauden määräaika eläintautilain vastaavan aikarajan kanssa.

Ehdotettujen lakien on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti uusien EU-säännösten kanssa. Kun hallituksen esitys annettiin, lemmikkieläinten muita kuin kaupallisia siirtoja koskevien täydentävien säännösten käsittely EU:ssa oli vielä kesken. Odotettavissa ei kuitenkaan ole, että säännöksiin enää tässä vaiheessa tulisi hallituksen esitykseen vaikuttavia muutoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.16 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Tänään puhumme myös toisesta vakavasti otettavasta aiheesta, nimittäin pörröisten perheenjästemme turvallisuudesta. Tämän hallituksen esityksen ytimessä on lemmikkieläinten turvallisuus, niiden terveyden suojeleminen ja tarttuvien eläintautien tehokas torjunta. Kun Euroopan unionin vanha lemmikkieläinasetus kumoutuu tänä keväänä ja uusi eläinterveys säännöstö tulee täysimittaisesti voimaan, on myös Suomen päivitettävä kansallista lainsäädäntöään. Tämä esitys tekee sen selkeästi, oikea-aikaisesti ja ennen kaikkea eläinten hyvinvointia ja turvallisuutta vahvistaen.

Tämä lakiuudistus ei kuitenkaan ole vain pykälien uudelleen nimeämistä. Sillä on suora vaikutus heidän arkeensa, joilla on pörröisiä perheenjäseniä. Lemmikin mukaan ottaminen lomamatkalle ja adoptoiminen ulkomailta ovat tänä päivänä yleisempiä kuin aiemmin. On jokaisen lemmikkinsä kanssa matkustavan etu, että sekä lähtö- että paluuehdot ovat selkeät ja yhdenmukaiset EU-tasolla. Näin matka sujuu paremmin ja matkustamiseen voi valmistautua ajoissa. Nyt käsittelyymme tulevan lain myötä sekä omistajan että viranomaisen vastuut näissä tilanteissa ovat entistä tarkemmin määriteltyjä.

Arvoisa puhemies! Lemmikkieläinten siirrot maasta toiseen eivät kuitenkaan ole vain rajanylityskysymys. Ne ovat osa terveysturvallisuuttamme. Raivotauti, lintuinfluenssa ja muut samankaltaiset sairaudet ovat vaarallisia eläintauteja, jotka voivat uhata sekä eläimiä että ihmisiä. Uusi eläinterveys säännöstö korostaa juuri näiden tautien ehkäisyä ja torjuntaa painottaen rokotuksia, tunnusmerkistöjä ja kuljetuskuntoisuuden varmistamista. Tällä esityksellä varmistamme, että maamme rajojen kautta kulkevat lemmikit ovat terveitä, asianmukaisesti tunnistettuja ja viranomaisten jäljitettävissä. Samalla vahvistamme Ruokaviraston ja Tullin mahdollisuuksia puuttua epäselviin tai vaatimuksia rikkoviin tilanteisiin myös silloin, kun eläimen lopettaminen tai tuotteen hävittäminen on viime kädessä välttämätöntä eläintautien leviämisen estämiseksi. Omasta lemmikistä luopuminen on raskasta, eikä sellaisia päätöksiä tule omistajien puolesta tehdä ilman tarkoin lakiin määriteltyjä perusteita. Tämä on linjassa sekä EU-sääntelyn että viime vuosien eläintautitapausten osoittaman tarpeen kanssa.

Arvoisa puhemies! Lemmit ovat monille perheenjäseniä. Niiden terveydestä huolehtiminen ei ole vain hallinnollinen velvoite vaan osa laajempaa eläinten hyvinvoinnin ja kansanterveyden kokonaisuutta. Tällä esityksellä Suomi jatkaa pitkäjänteistä työtä eläintautien torjunnassa eli rakkaiden lemmikkiemme turvallisen ja terveen arjen takaamisessa. Samalla pystymme varmistamaan, että rajanylitykset ovat turvallisia sekä lemmikeille itselleen että koko perheelle. Kiitos, arvoisa puhemies.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2026 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

15.20 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! On hyvä, että tässä hallituksen esityksessä tehdään niitä tarvittavia muutoksia, joita EU-lainsäädäntö edellyttää. Samalla selkeytetään eläintautilakia eläintautien seurantaan liittyvän määräyksenantovaltuuden osalta. Eläintautilaissa säilytetään kuitenkin asetuksenantovaltuudet kansallisten poikkeusmahdollisuuksien käytöstä. On oleellista, että lemmikkieläinten siirtojen valvonnassa korostuu eläintautien leviämisen ehkäiseminen. Erityisesti rabies muodostaa vakavan ja kansanterveyttä ukaavan riskin. Rabiasta esiintyy myös joissakin EU:n jäsenmaissa.

Paperit saattavat olla puutteellisia, kun eläimiä tuodaan maahan. Viranomaisasiakirjojen muotoilun tulee olla standardisoitua, jotta rajalla tapahtuvat väärinkäytökset saadaan minimoitua ja vältetään tähän liittyvät tragediat. Kysyisinkin ministeriltä: kuinka paljon tähän on kiinnitetty huomiota, että ne asiakirjat on laadittu tosi kattavasti?

On tärkeää, että oikeaa informaatiota ja vastuuta vahvistettaisiin eläinten maahantuonnista ihan kaikille, yksilötasolla myös. Joskus käy myös niin, että puuttuva tai vajaa asiakirja aiheuttaa sen, että se rakas lemmikki ei pääse maahan. Mitä sitten tehdään? Lähdetään takaisin lähtömaahan tai jätetään lemmikki tulliin? Mitä tehdään? Tuleeko eläimen lopetus kysymykseen?

Nämä ovat isoja asioita, ja jotta näiltä vältyttäisiin, niin lähtökohtana on, että niiden paperien pitää olla kunnossa, jokaisen kruusin, ja lääkärintarkastus tehtynä, niin silloin ongelmia ei ole. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.23 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! On aivan erinomaista, että Euroopan unionin alueella on yhtäläiset säännöt näiden lemmikkieläinten siirrosta ja siitä, miten niiden eläinten terveyttä hoidetaan ja millaiset rokotukset ovat laillisia ja mitä tarvitaan, kun maasta toiseen mennään.

Meillä on nyt kaksi isoa ongelmaa tässä Suomessa. Toinen on tietenkin afrikkalainen sikarutto, joka maahan tullessaan voisi aiheuttaa todella valtavan ongelman meidän elintarviketuotannolle. Se asia hallitaan nyt aika hyvin. Tässäkin yhteydessä kannattaa muistaa se, että kun monessa yhteydessä on kuultu negatiivisia kommentteja metsästäjistä, niin tässäkin asiassa, sikaruton torjunnassa, on tärkeää, että me pidämme muun muassa villisikakannan kurissa. Vaikka tuntuisi oudolta, mutta kotikunnassanikin Ilomantsissa toissa kesänä näin sellaisen valtavan ison karjun, villisikauroksen, kesämökin tiellä. Luulin ensin, että se on karhu, mutta se olikin villisikakarju, hirmuinen oli kyllä eläin. Tuli vain mieleen siinä tilanteessa — todennäköisesti se oli kuitenkin terve eläin, ainakin silmin nähden hyvin vahva yksilö — että jos se afrikkalainen sikarutto tulee emmekä noudata niitä sääntöjä, mitä siihen olennaisesti liittyy, niin olemme todella vaikeuksissa.

Toisen huolestuttavan uutisen luin sitten lehdestä muutama päivä sitten, että itärajan takana rabies leviää hurjaa vauhtia. Itärajan pinnassahan levitetään niitä sellaisia rokotesyöttejä, jotka nautittuaan eläimet saavat itselleen sen rokotesuojan, sitten kun syövät sen syötin. Mutta se rabies on todella, todella vakava tauti, ja itärajan takana olevasta tilanteesta johtuen — ilmeisesti tuolla itärajan takana tämän kyseisen taudin hoitaminen kotieläimiltä ja lemmikkieläimiltä on kovin vajavaista, jopa heikkoa — meidän pitää olla kyllä varuil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2026 vp

laan koko ajan ja pitää huoli siitä, että nämä vaaralliset taudit ja monet muut taudit eivät pääse lemmikkieläimiin eivätkä tuotantoeläimiin leviämään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri, kaksi minuuttia, olkaa hyvä.

15.25 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Kiitoksia jälleen kerran edustajille hyvistä puheenvuoroista. — Edustaja Elomaa kysyikin tästä, millä tavalla varmistetaan, että meillä on asianmukaisesti täytetyt asiapaperit, kun lemmikkieläimiä viedään maasta toiseen: No, varmasti se opastus on äärimmäisen tärkeää, jotta todellakin kaikki kohdat on sitten osattu oikein näissä vientipapereissa tuoda esille. Mutta tärkeää on myöskin muistaa se, että kissoilla, koirilla ja freteillähän on sitten EU-alueella liikuttaessa tämä pakollinen lemmikkieläinpassi, ja kun se on oikein täytetty, niin sieltä silloin kyllä tulevat esille myöskin kaikki rokotukset ja muu vastaava. Se liittyy myöskin näitten eläinten sirutukseen tai tatuointeihin, jolloinka me esimerkiksi tiedämme sitten, että kyseessä on juuri se eläin, mikä siellä passissa väitetään olevankin. Olisi tietenkin suotavaa, että tämäntyyppisiä asiakirjoja olisi mahdollisimman monilla eläimillä, koska se varmasti helpottaa juuri sitä, että sitten ei varsinaisesti siinä vientitilanteessa tarvitse enää miettiä, ovatko paperit kunnossa.

Täällä edustaja Hoskonen nosti esille tärkeän asian, joka sivuaa tätäkin esitystä, nämä eläintaudit: Tämähän on meillä Suomessa ylpeyden aihe, että me olemme pystyneet kaikki nämä eläintaudit pitämään Suomen ulkopuolella. Kun käyn tuolla neuvostokokouksissa joka kuukausi, niin siellä useampi maatalousministeri valittelee... Siis meillä on tällä hetkellä Euroopassa suu- ja sorkkatautia, meillä on sinikielitäutia, meillä on tämmöinen niin sanottu skin lump disease, jonka suomenkielistä nimeä minä en edes tiedä mutta jota riehuu tällä hetkellä Italiassa ja Ranskassa ja joka aiheuttaa kokonaisten karjojen lopettamista, ja juuri afrikkalainen sikarutto — minkä täällä edustaja nosti esille — joka on hyvin lähellä eli tuossa Baltian maissa. Suomessa on tehty vahvoja toimenpiteitä. Tämä hallitus on panostanut erikseen lisätalousarviossa rahoitusta siihen, koska paitsi että se olisi meidän eläintuotteitten viennille katastrofaalista, niin sehän myös saattaisi esimerkiksi suuria metsäpinta-aloja pistää käyttökieltoon, joten näitten tautien torjunnassa on kyse isoista kansantaloudellisista asioista. Niiden ennaltaehkäisyyn kannattaa panostaa, niitten jälkiseurauksusten hoitaminen on huomattavasti kalliimpaa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.